

hend) KATHÁS. 117, 106. Verz. d. Oxf. H. 214, a, 18. Spr. 2058. RÍÁ-TAR. 5, 4. 131.

— प्र, प्रोक्त्वा bei Seite lassend, mit Ausnahme von VARĀH. BRH. S. 47, 6. 79, 20. साधाचारप्रोक्त्वा frei von, entbehrend 46, 76. An der letzten Stelle (vgl. Spr. 3227) und Spr. 2306 ist ohne Zweifel प्रोक्त्वात्तुम् st. प्रोक्त्वात्तुम् zu lesen.

उत्कक (von उत्क्) m. 1) Wolke. — 2) ein Jogin UśéVAL. zu UṆÁ-DIS. 2, 37.

उत्कटडिम्ब n. N. pr. einer Oertlichkeit RÍÁ-TAR. 1, 116. उत्कटडिम्ब ed. Calc.

उच्छदेश m. N. pr. eines Landes Verz. d. Oxf. H. 332, b, 20.

उच्छ् mit प्र verwischen, wegwischen Schol. zu KĀT. ÇH. 4, 14, 20. Schol. zu NAISH. 22, 54 (lies प्रोच्छ st. प्रो^०). Spr. 2306 und 3227 ist ohne Zweifel प्रोक्त्वात्तुम् in प्रोक्त्वात्तुम् zu ändern. — Vgl. प्रोच्छ्न.

उच्छ्, शिल ÇĀKH. GRH. 4, 11. दरिद्रस्योच्छ्वर्तिनः R. 7, 53, 9. उच्छ्वर्ति als Bez. Mudgala's BĀG. P. 10, 72, 21.

उच्छ MBH. 12, 4279. विरचितोच्छा adj. KATHÁS. 66, 142. — Vgl. पुटोच्छ, सहेच्छ.

उच्छ्व (von उद् + छ्) stempeln, kennzeichnen; davon nom. act. उच्छ्वन SĀH. D. 263, 10 (उच्छ्वण beide Ausgg.).

उच्छिषताल N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 338, b, 1 v. u.

उच्छिय m. N. pr. eines Mannes WILSON, Sel. Works 2, 18.

उच्छियान m. desgl. ebend.

उच्छु 1) f. n. TRĪK. 3, 3, 20. ँगणैः MĀLAV. 82. BĀG. P. 9, 2, 6. 10, 3, 2. 8, 21, 30. 10, 29, 44. VARĀH. BRH. S. 24, 22. 46, 21. लोक KĀÇH. 13, 78. 14, 1 in Gött. gel. Anz. 1860, S. 736. n. ein Nakshatra Ind. St. 5, 297. VARĀH. BRH. S. 8, 22.

उच्छुगाधिप (उच्छु-गण + धि^०) m. der Mond: ँर्त्त n. das unter den Monde stehende Nakshatra Mrgaçiras VARĀH. BRH. S. 98, 16.

उच्छुनाथ m. der Mond VARĀH. BRH. S. 76, 2.

उच्छुप 1) BĀG. P. 4, 22, 40. — 2) BĀG. P. 11, 30, 43. In südlichen Breiten hat der zunehmende Mond bekanntlich die Gestalt eines ganz horizontal schwimmenden Nachens.

उच्छुपति VARĀH. BRH. S. 4, 7. 21. 98, 12. 100, 1. ÇIÇ. 9, 32.

उच्छुरास m. der Mond BĀG. 10, 29, 2. 33, 23. 70, 18.

उच्छुराण N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 340, a, 13.

उच्छुर्यान Bez. einer best. Fingerstellung Verz. d. Oxf. H. 236, b, 21.

उच्छुर्यान 235, a, 22.

उच्छुर्यकवि m. N. pr. eines Dichters (कवि) Verz. d. Oxf. H. 123, b, 23.

उच्छुर्यान s. u. उच्छुर्यान.

उच्छुरिन् KATHÁS. 62, 8 wohl fehlerhaft für उच्छुरिन्, wie das PĀN-ĀT. liest.

उच्छुक् vgl. चोलोच्छुक्.

2. उत 3) कस्त्वं निगूच्छरसि द्विजानां बिभर्षि मूत्रं कतमो ऽवधूतः । कस्यासि कुत्रत्य इहापि कस्मात्तेमाय नद्येदसि नेत प्रुक्तः ॥ BĀG. P. 5, 10, 17. — 5) यस्मिन्नपि मया काले ब्रह्मन्दाता वसुधरा । तस्मिन्नपि भवान्स्वामो किमुताथ महीपतिः ॥ schon damals, wie viel mehr jetzt MĀR. P. 7, 32. von RÜCKERT in Z. d. d. m. G. 13, 107 unrichtig aufgefasst.

उत्थ m. wohl = उत्थ्य Verz. d. Oxf. H. 19, a, 9.

उत्थ्य Verz. d. Oxf. H. 53, a, 8.

उत्तरोष N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 339, b, 33.

उत्तरीजा desgl. ebend. 338, b, 1 v. u.

उत्क 1) KATHÁS. 51, 180. 56, 259. 261. अत्युत्क 52, 401. 63, 228. —

2) सोत्क KATHÁS. 51, 185. 61, 1. 62, 4. — Vgl. महेत्का.

उत्कच, in der Stelle MBH. 1, 6079 erklärt NILAK. घट durch Kopf und उत्कच durch haarlos. BĀG. P. 3, 23, 38 bedeutet das Wort aufgebliht.

उत्कच्य (von उत्कच) das Haar aufstecken, — aufspitzen: (भिष्ठी) स्वकचानुत्कचयो चकार भर्त्री SĀH. D. 97, 21.

उत्कट 1) a) रजस् BĀG. P. 10, 39, 29. प्रियमुत्कटम् etwas überaus Angenehmes Spr. 1238. ँप्रहसित n. VARĀH. BRH. S. 78, 4. adv.: उत्कटासभाव्य SĀH. D. 295, 4. ँचुम्बित heftig, leidenschaftlich GĪ. 1, 48, v. 1. — b) दत्तद्वेषात्करोत्कट KATHÁS. 73, 134. बलोत्कट MBH. 12, 4292. ध्रुवैः लीरघृतोत्कटैः VARĀH. BRH. S. 103, 8. — 2) c) Höhe (nach WEBER) Ind. St. 4, 362. Die Stelle scheint verdorben zu sein: der abl. हृदयात् wird wohl vom folg. उद् abhängen und in कोटे wird der Fehler stecken. —

d) N. pr. eines Dichters Verz. d. Oxf. H. 123, b, 23. — Vgl. प्रोत्कट, वलोत्कटा, मेदोत्कट.

उत्कणिका MĀR. P. Einl. 2 fehlerhaft für उत्कलिका.

उत्कण्ड, उत्कण्डित den Hals in die Höhe richtend Spr. 680. so v. a. verliebt (Gegens. अनातुर) MĀLAV. 30. उत्कण्डितावर्णन Verz. d. Oxf. H. 129, b, 19. उत्कण्डितशितिकण्ड 38. sich sehnd nach (प्रति): लोप्रत्युत्कण्डिता तिष्ठति PĀNĀT. 209, 18. KATHÁS. 52, 189. caus. machen, dass Jmd den Hals in die Höhe richtet und Jmd zur Sehnsucht anregen: उत्कण्डयति मेयानां माला वृन्दं कलापिनाम् । पूनां चोत्कण्डयत्येयमानसं मकरध्वजः ॥ KĀVĀD. 2, 118.

— प्र caus. zur Sehnsucht anregen: प्रोत्कण्डयत्युपवनानि मनांसि पुंसाम् R. 3, 14.

उत्कण्ड 1) auch dessen Kehle gelöst ist: नदति क्वचिदुत्कण्डः aus vollem Halse, laut BĀG. P. 7, 4, 40. Vgl. मुक्तकण्ड und प्रोत्कण्ड. उत्कण्डम् adv. sehnsüchtig (eig. mit emporgerichtetem Halse) Spr. 680. —

2) in der aus ÇKDR. angeführten Stelle Bez. einer Art coitus. — 3) दुर्निवारयोत्कण्डया DAÇAK. in BENF. Chr. 190, 18. सोत्कण्डशिव Verz. d. Oxf. H. 129, b, 16. सोत्कण्डम् adv. KĪR. 5, 51.

उत्कण्डक (vom caus. von उत्कण्ड) adj. Sehnsucht erregend VARĀH. BRH. S. 19, 4.

उत्कता (von उत्क) f. Sehnsucht, Verlangen nach: घालिङ्गोत्कता KATHÁS. 81, 54.

उत्कंध, उवाचोत्कंधं भूयं स पक्वमिव षट्पदः Verz. d. Oxf. H. 334, b, 10.

उत्कम्पिनर्त्तितरुः तुक्लिनोत्कम्पिवत्तम् Spr. 1928.

उत्कर 2) सज्जना एव साधूनां प्रथयन्ति गुणोत्करम् Spr. 3109. तदा संमानयामास राजा रत्नोत्करेण तम् KATHÁS. 66, 73. प्रकारोत्कर eine Menge Arten (von Speisen) DBĪRTAS. 79, 15.

उत्कर्ष 2) a) सत्यतिच्छन्दसो पादा एकोत्कर्षेण जागतात् um eine Silbe wachsend RĪ. PĀR. 17, 28. ते गच्छन्ति युगे युगे । उत्कर्ष चापकर्ष च मन्येष्विह जन्मतः M. 10, 42. लोभोत्कर्ष ein Uebermaass von Habsucht